

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szemes Mariann pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... meghatalmazott képviselő által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. november 6. napján meghozott, 19.P.24.963/2007/16. számú ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

A le nem rótt 60.000 (hatvanezer) forint fellebbezési illetéket valamint a felperesi pártfogó ügyvéd munkadíját teljes egészében a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy ...-án közzétette a ... anyagát a felperes és ... beszélgetéséről, továbbá azzal, hogy az általa tartalommal feltöltött honlapot náci beütésűnek és holokauszt tagadónak nevezték, megsértette jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. A jogsértés miatt kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, továbbá a jogsértő állapot megszüntetésére kötelezését, valamint, hogy az alperes részéről a jogsértés miatt közleményben kérjenek tőle elnézést, részére adjanak elégtételt. Ezen túlmenően 1,5 millió forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a ... közleményének átvételével nem sértették meg a felperes személyhez fűződő jogát és jelezték a felperes álláspontját is. A honlap minősítése pedig véleménynyilvánításnak minősül. A nem vagyoni kártérítési igényt is vitatták.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy ...-án „...” cím alatt közzétette a ... anyagát ... és felperes neve felperes beszélgetéséről, amelyben

valótlanul állították, hogy a felperes honlapján megtalálható ... vadászat elnevezésű számítógépes játékban rendőröket kell lelőni a „győzelem elérése” érdekében, illetve az átvett anyagban a felperes különböző publikációiból kiemelt idézetekkel az ott eljáró műsorvezető kizárólag a tervezett beszélgetés előzetesen nem jelzett tárgyaként a felperes kedvezőtlen színben való feltüntetésére törekedett, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte, hogy a „...” című cikk elérhetőségét szüntesse meg az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül. Kötelezte az alperest, hogy elégtétel adásaként az ítélet rendelkező részét kommentár nélkül tegye közzé a ... honlapon és a megállapított jogsértésért fejezze ki sajnálkozását. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 forint tőkét, ennek 2007. szeptember 19. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző napon érvényes jegybanki alapkamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 90.000 forint illetékből az alperest 40.000 forint megfizetésére kötelezte a Magyar Állam javára külön felhívásra, míg a további 50.000 forint illetékről úgy rendelkezett, hogy a felperes költségmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány, a sajtótörvény, valamint a Ptk. vonatkozó rendelkezéseit, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. és 14. számú állásfoglalását, továbbá az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatokat.

A honlap leírásával kapcsolatban azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy rendkívül éles módon megfogalmazott véleménynyilvánítás történt, amelyben a honlap tartalmát értékelte az alperes. Maga a megfogalmazás nem azt tartalmazza, hogy a felperes náci szellemiségű személy vagy a holokausztot tagadja, csupán azt értékeli, hogy a felperes által tartalommal feltöltött honlapon ilyenek minősíthető nézetek is megjelennek. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a „hollókausz” kifejezés véleménynyilvánításként értékelhető oly módon, hogy a holokauszt történelmi tragédiáját fejezi ki gúnyos módon. Utalt arra, hogy a felperes a saját gyakorlatában sokszor igen erőteljesen fogalmaz, így neki magának is fokozottabban tűrnie kell azt, ha vele szemben éles megfogalmazásokat tesznek. Erre tekintettel ezt a kereseti kérelmet elutasította.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem lépi túl a véleménynyilvánítás szintjét, ha azt fogalmazza meg, hogy a felperes korábban deklarálta milyen nézeteket vallott. A felperes publikációiban a jelenben képviselt álláspontot valaki ezzel nem tartja teljes mértékben összhangban állónak, az a véleménynyilvánítás körébe tartozik, ezért ezt a keresetet is elutasította.

A ... közleményének továbbadásával kapcsolatban megállapította az alperes felelősségét, az alperesi sajtószerv ugyanis objektív felelősséggel tartozik a mástól származó értesülés továbbadásáért. Jogerős bírói ítélet állapította meg, hogy a ... alperes által átvett közleménye több vonatkozásban is megsértette a felperes személyiségi jogait. Így valótlanul állította, hogy milyen tartalmú játék került megjelenítésre a honlapon, illetve a közlemény alapvetően a felperes személyének lejáratására irányult. Ennek figyelembevételével a jogsértést a kifogásolt közlemény híresztelésével megvalósította az alperes, ezért azt az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja szerint megállapította. A b) pont alapján eltiltotta az alperest a további jogsértéstől, a c) pont alapján pedig elégtételadásra kötelezte. A d) pont szerint

elrendelte azt is, hogy a jogsértő közleményt az alperes részéről távolítsák el, elérhetőségét szüntessék meg.

A nem vagyoni kártérítés körében a jogsértés tárgyi súlyát nem találta kiemelkedőnek. Figyelembe vette, hogy a ... hallgató közönsége és a ... internetes portál látogatóinak köre nem nyilvánvalóan esik egybe, így az alperes olyanokhoz is eljuttatta a ... adásának tartalmát, aki azt a rádióban nem hallotta. Az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján figyelembe vette, hogy köztudomásúnak tekinthető ilyen körülmények között a hátrány bekövetkezése. ... tanúvallomása körében azonban azt fejtette ki, hogy az általa hivatkozott cikk tekintetében a jogsértést nem állapította meg. A nem vagyoni kártérítés összegét 500.000 forintban határozta meg azzal, hogy figyelembe vette, hogy hasonló összegű nem vagyoni kártérítésben részesült már a felperes ugyanezen cikk vonatkozásában a ...val szemben lefolytatott eljárásban.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben annak részbeni megváltoztatását és a kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát kérte. Kifogásolta, hogy az ítélet megállapításával szemben az alperes nem véleménynyilvánításra hivatkozott a védekezésében, hanem azt hangoztatta, hogy nyilvánvaló tényekről van szó. Utalt arra, hogy az alperes sem a megadott határidőre, sem később nem terjesztett elő semmilyen bizonyítékot, dokumentumot, csupán az utolsó tárgyaláson a védekezésre adott határidő lejártát követően említette meg, hogy a honlapon szerepel egy „hollókoszt” felirat egy holló fényképe alatt, és annak jelentését találgatta, de azt is csak amiatt, mert a felperes becsatolt egy képernyő fényképet és azon látszott a felirat. Tehát az eljáró bíróság úgy utasította el a felperesi keresetet, a bizonyítási teherre vonatkozó saját korábbi állításával ellentétben, hogy maga az alperes folyamatosan tiltakozott állításainak véleményként történő kezelése ellen. Hivatkozott arra, hogy az alperes legkésőbb az első tárgyaláson köteles előterjeszteni védekezését, az annak alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat. Amennyiben a felek valamelyike egy határidős cselekményt elmulaszt, az többé hatályosan nem teljesíthető. A Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a bíróság köteles mellőzni az elkésett bizonyítást, illetve indítványokat. Így tehát az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor vizsgálat tárgyává tette az alperes bizonyítását. Előadta, hogy tévesen szerepel az ítélet indokolásában „hollókausz”-ként a kifejezés, az ezzel kapcsolatos elsőfokú ítéleti megállapítások a találgatás szintjén állnak. Előadta, hogy a „hollókoszt” kifejezetten a holokausz csalások gyűjtőfogalma. Ezt a kifejezést a véleménynyilvánítás szintjén sem lehet a valós áldozatok kigúnyolásának tekinteni. Hivatkozott arra, hogy jelen esetben véleménybe burkolt valótlan tényállításról van szó. Kifejtette, hogy a per anyagában nincs olyan konkrétum, amely alátámasztaná azt a megállapítást, hogy a felperes erőteljes megfogalmazást használ, egyébként is ezt csak a peres felek egymás közötti nyilatkozatai esetén lehetne figyelembe venni. Különbséget kell tenni álláspontja szerint az erőteljes megfogalmazás és a tudatos lejáratás, becsületsértés között. Véleményről akkor van szó, ha azonosítható a vélemény alkotásának folyamata, azaz igazolhatóak azok a minimálisan szükséges tényismereti alapok, amelyek a vélemény alapszik. Nem lehet véleményként értékelni az erősen náci beütésű, holokausz tagadó jelzőket egy olyan honlapra vonatkoztatva, amelyről az alperes semmilyen véleményt megalapozó dokumentumot nem tudott prezentálni. Ugyanakkor a honlapon olyan filmek is szerepelnek, mint a

„Fasizmus véres története”, olyan saját előadások, mint Auschwitz parancsnokának rémtette, illetve több helyen is található holokauszt megemlékezések. Kifogásolta azt a beállítást is, hogy az alperes csak a felperesi honlapot minősítette, nem a felperest. Kiemelte, hogy az alperes az ...-féle cikkben eszközölt keretes írásban kifejezetten a felperes írói munkássággal foglalkozó cikként jelölte meg a sérelmezett náci szómondatot tartalmazó cikket, holott abban egy sor sem volt felperes írói munkásságából. Hivatkozott arra is, hogy az ítélet fokozott jelentőségű, a társadalomra kifejezetten veszélyt jelentő negatív precedens értékű tartalmat hordoz. Utalt a ...val szemben folyó büntetőeljárásra. Fellebbezése kiegészítésében hivatkozott arra, hogy a büszke tulajdonos kifejezés a tulajdonos személye és a honlap tartalma közötti azonosságot hivatott egyértelművé tenni. Előadta, hogy az alperes az arányokat eltorzítva egy 15 témakört felvonultató honlapot úgy állított be az olvasóknak, mintha az kifejezetten náci szellemiségű, holokauszt tagadással foglalkozó weblap lenne. Nem azt állította, hogy ilyesmi is fellelhető a honlapon, hanem kifejezetten erre szakosodott oldalként tüntette fel azt. Az alperes azonban egy ilyen tartalmat sem tudott igazolni. Kitért arra is a felperes, hogy az alperes nem azt írta cikkében, hogy a honlap gúnyolódó, hanem azt, hogy holokauszt tagadó. A holokauszt tagadó konkrét ténytartalommal bíró tényre közvetlenül utaló kifejezés meg áll önmagában főnévként is, ez is ezt támasztja alá. Így nem lehetséges ezzel kapcsolatban véleményről beszélni.

Az elsőfokú ítélet nem foglalkozott azzal az alperesi magatartással, hogy a ...ban történt alapítói tevékenységét a felperesnek arra használta fel, hogy azt a hamis látszatot keltse az olvasókban, miszerint egy köpönyegforgató személy, aki az egyik társaságban polgári értékrendet vall, máshol pedig szélsőjobboldali eszméket terjeszt. Elhallgatta a ... alapításának idejét (2002.), ezzel valósította meg a hamis látszat keltését, ugyanis akkor még más volt a politikai környezet, nem lehetett radikális helyzetről beszélni. Azt a látszatot keltette, mintha egyidejű eseményekről lenne szó, és egy időben képviselne a felperes egymástól eltérő nézeteket, különböző platformokon. Az joggal vált ki a társadalomból negatív értéktételeket, ha valaki egyidejűleg különböző nézeteket vall, azonban más a helyzet, ha valaki hosszú évek alatt a politikai helyzet radikalizálódása folytán maga is radikalizálódik. Azzal is megvalósította a hamis látszat keltését az alperes, hogy a felperes jelenlegi nézeteiről hazudott, egy pártatlan, tárgyilagos honlapot náci, holokauszt tagadó honlapként állított be. Lényegében egy eleve nem létező ellentmondást kreált.

Hivatkozott a másodfokú bíróság büntetőügyben hozott határozatára, amely szerint a kifejezések áttételesen a feljelentőre is vonatkoznak, így másodlagosan ebben a vonatkozásban nyilvánvalóan téves és helytelen elsőfokú indokolás megváltoztatását kérte. A 36/1994. (VI. 24.) AB határozat alapján hivatkozott arra, hogy a fokozott túréshatár a közhatalmat gyakorló személyektől és intézményektől, illetve a közszereplő politikusoktól várható el. Az alkotmánybírósági határozatban nevesítettek közé a felperest nem lehet besorolni, nem hivatalos személy, nem hatóság és nem közszereplő politikus. Másrészt az erősen náci beütésű, illetve a holokauszt tagadó kifejezések nagyságrendekkel súlyosabb kijelentések, mint a korábban folyamatban volt ügyben sérelmezett horda kifejezés. Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a 36/1994. (VI. 24.) AB határozat azon megfogalmazását, hogy kellő figyelmet, körültekintést kell tanúsítani a hivatkozás foglalkozás alapján rá

irányadó szabályok szerint a közlés lényegét tekintve, hogy tudott-e annak valótlanságáról vagy sem az érintett személy.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül (Pp. 253. § (3) bekezdése). E körben megállapította, hogy a felperes fellebbezése nem alapos. Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helytállóan állapította meg a tényállást, amelyre alapított érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében helybenhagyta, helyes indokai alapján.

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése alapján a jóhírnév védelméhez való jog mindenkit megillet, azonban az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében mindenki számára biztosítja a szabad véleménynyilvánítás jogát is.

A Ptk. 75. §-a általános védelemben részesíti a személyhez fűződő jogokat, a legjelentősebbeket külön nevesítve. A Ptk. 78. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok védelme a jóhírnév védelmére is kiterjed, amelynek sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jóhírnév sérelmének megállapítására valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas. A vélemény, bírálat csak akkor ad alapot a személyiségvédelemre, ha egyben nyíltan vagy burkoltan valótlan és sértő, bántó vagy megalázó, nem felel meg a társadalmi rendeltetésének.

Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatában úgy fogalmazott, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A 36/1994. (VI. 24.) AB határozat értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától, értékétől és többnyire valóságtartalmától. Fokozott védelmet élveznek az olyan értéktételek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak. A véleménynyilvánítás szabadsága mellett azonban alkotmányos védelem illeti meg a jóhírnevet is, amely a véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátját képezheti.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a felperes - a közéletben felvállalt szerepe miatt - közszereplőnek tekintendő, így számolnia kell azzal, hogy tevékenységét, személyét kritikával illetik, és erről a közvéleményt tájékoztatják. A közélet szereplőjeként a felperesnek el kell viselnie a személyét kedvezőtlen színben feltüntető és tevékenységét negatív módon értékelő kritikát, ugyanakkor nem köteles eltérni a minden valóságalap nélküli, személyét hamis színben feltüntető, indokolatlan vádaskodást.

A felperes a perben az alperesi írás „...” című részében azt a közlést sérelmezte, miszerint egyrészt a 2002-ben létrehozott, Fidesz közeli ... egyik alapítója, másrészt egy erősen náci beütésű, holokauszt-tagadó honlap büszke tulajdonosa.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes valós tényként közölte, hogy a felperes a ... egyik alapítója volt, emellett a felperes jelenlegi tevékenységének, álláspontjának felemlítése nem keletkeztet hamis látszatot. A

közéletben aktív szerepet vállaló felperesnek az ezzel kapcsolatos alperesi véleménynyilvánítást túrníe kell, az jogsértés megállapítására nem alkalmas.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte véleménynyilvánításnak a honlapról megfogalmazott alperesi kijelentéseket (náci beütésű, holokauszt-tagadó), amelyek bár rendkívül erőteljes, éles hangú kritikát jelentenek, de nem érik el a közszereplő felperessel szemben azt a szintet, amely a személyiségi jogsértés elleni alkotmányos védelmet indokolná. Figyelemmel volt arra a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperesi honlapon található „hollókoszt” kifejezés és a mellette levő ábra értékelhető oly módon, hogy a holocaust áldozatainak kigúnyolására irányul, ezért jogsértés nélkül kifejthető volt az alperesi vélemény, amelynek érték-és igazságtartalma az alkotmánybírósági határozatok értelmében nem volt vizsgálható.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a közlemény megítélésénél nem annak van döntő szerepe, hogy az alperes védekezése szerint nyilvánvaló tényekről van szó, hanem annak hogy a szövegnek a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerinti szövegösszefüggésében való értelmezésével tényállítás vagy véleménynyilvánítás történt. Mivel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően úgy foglalt állást, hogy az alperes ebben a körben véleményét fejezte ki a felperesi honlapról, ezért a közlés valóságtartalmának bizonyítására nem kerülhetett sor a perben.

Mindezek alapján ezen közlések tekintetében helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetét elutasította.

A felperes által a jogsértések miatt igényelt nem vagyoni kártérítés körében - figyelemmel a Ptk. 339. §-ára és a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakra - a kártérítés általános szabályaiból kiindulva annak bizonyítása volt szükséges, hogy az alperes által elkövetett jogellenes és felróható magatartás okozott-e a felperes számára olyan hátrányt, amelynek ellensúlyozására a nem vagyoni kár megtérítése indokolt. Azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett magatartás járt-e olyan jogkövetkezménnyel, hogy az adott személyről kedvezőtlen értéktétel alakuljon ki, és ez mennyiben hatott ki társadalmi megítélésére. A kártérítés mértékének megállapításánál figyelembe kell venni az eset összes körülményét, különösen a jogsértés tárgyi súlyát és a jogkövetkezményeket.

A nem vagyoni kártérítés mértéke tekintetében a felperes fellebbezésében nem hivatkozott olyan körülményre, amely az elsőfokú ítéletben megállapított összecszerűség felülmérlegelését indokolta volna, ezért a jogsértés tárgyi súlyára, nyilvánosságára és a kialakult bírói gyakorlatra figyelemmel az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (3) bekezdésének megfelelő mérlegeléssel megállapított nem vagyoni kártérítés összege helytálló volt.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott. A fellebbezési illetékről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján, míg a felperesi pártfogó ügyvéd munkadíjáról a Pp. 87. § (2) bekezdésének megfelelően rendelkezett.

Budapest, 2009. június 11.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. . Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő